

Petr a Pavlína Pudilovi

Život v kostce: rodina, běh, byznys a Kunsthalle

Vejdou do budovy a procházím obrovským vnitřním staveništem plným řemeslníků, které se mi před očima mění v nádhernou třípatrovou galerii. „Stihnete to?“ pozdravím manžele Pudilovy, kteří centrum moderního umění Kunsthalle na pražské Malé Straně vymysleli, zaplatili a vybudovali. „Jasně,“ nenechají se znervóznit: „Dvaadvacátého druhý otevíráme.“

text Tomáš Poláček / foto Petr Kozlík, Mafra

Vzhledem k tomu, že rodina Pudilových patří mezi nejbohatší v Česku, je možná následující rozhovor nezvykle neformální. Tak ale vznikl: řemeslníci v Kunsthalle si pouštěli hlasitý metal a my začali mluvit o muzice.

Pak jsme se shodli, že všichni tři hodně a rádi běháme, no a společně máme vlastně i to sběratelství – jenom s tím, že zatímco oni mají obrazů stovky, já sotva tucet, protože možná ani nejsem sběratel, ale to si za chvíli ujasníme.

Jinými slovy: v našem rozhovoru nepůjde o uhlí, díky kterému kdysi Petr Pudil zbohatl, ani o kyanid, jehož světovou produkci teď ovládá, ale mnohem víc o Emila Fillu, berlínský maraton, Nelsona Mandelu nebo kapelu Smashing Pumpkins.

Kunsthalle vzniká z velkolepé budovy, která byla trafostanicí pro pražské tramvaje – po revoluci ovšem chátrala a občas se v ní konaly kulturní akce, například tu hrálo techno.

Chodili jste na techno?

PETR: Vyrůstal jsem na rocku, takže když se vrátím do devadesátých let,

mnohem raději než na techno bych zašel třeba na The Cure.

Nebo?

PETR: Ze všeho nejradši jsem měl Sisters of Mercy a Smashing Pumpkins... Kousek od redakce Reportéra býval v dobách mého dospívání rockový klub Bunkr a tam jsem strávil spoustu nočního času, o němž si rodiče mysleli, že ho trávím úplně jinak a jinde. Je jasné, že lepší klub už nezažiju – protože mi už taky nikdy nebude osmnáct.

PAVLÍNA: Já jsem taky bigbíťačka, ale byla jsem spořádaná studentka, která dojíždí na brandýské gymnázium a potom chodí na volejbalové tréninky.

Hrála jste na nějaké vyšší úrovni?

PAVLÍNA: Jenom třetí nejvyšší soutěž – zato už od čtrnácti let.

Jak dlouho spolu vy dva vlastně žijete?

PETR: Ty jsi na data lepší...

PAVLÍNA: Jsme spolu přes dvacet let.

A kdo dovede strhnout druhého k tomu, abyste například začali sbírat umění anebo běhat?

PETR: Dveře k umění kdysi otevřela Pavlína, ale kdovíjakou práci jí to nedalo – rychle jsme mu propadli a stalo se životní vášní. A jak to bylo s běháním?

PAVLÍNA: S tím jsi naopak přišel ty... Petr se rozhodl běhat, když jsme byli s tehdy malými dětmi na vedrem rozpálené Sardinii. Rovnou si dával deset kilometrů a já měla strach, protože se vracel na pokraji sil, ale brzy jsme běhali oba.

Souviselo to běhání s krizí středního věku?

PETR: To rozhodně, před čtyřicítkou jsem se fyzicky začal rozpadat – Pavlína mě už například občas vozila do Střešovic na opich zad, takže běh byl intuitivní cestou, jak zastavit sebedestrukcí.

PAVLÍNA: Myslíš manažerskou sebedestrukcí.

PETR: Myslím celkovou.

Trénujete od té doby spolu?

PETR: Většinou jo. Když běžíme tempo 5:30 na kilometr, máme si možnost popovídat – někdy to jsou vážné věci, jindy hlouposti, často se zasmějeme, občas doběhneme každý zvlášť...

Účastníte se i závodů, ale předpokládám, že v těch žena muže neporazí.

PETR: S tím bych úplně nesouhlasil.

PAVLÍNA: Třeba na půlmaraton jsi o víc než dvě minuty rychlejší, tam mám osobák 1:42.

PETR: Ale zatímco já běhám pro radost a mezi chlapy jsem průměr, Pavlína když není mezi ženami své kategorie v top ten, bývá nespokojená.

PAVLÍNA: Loni mi udělalo radost, když jsem ve své kategorii vyhrála na docela těžkém Parkmaratonu v Krásné Lípě; což je naše domácí půda, protože do toho regionu jezdíváme často a rádi.

Běželi jste někde ve světě?

PETR: Například maraton v Berlíně, ale upřímně řečeno už bychom to asi

neopakovali. Člověk je připravený na to, že se bude tlačit prvních patnáct kilometrů, ale nenapadlo nás, že je to tlačení do cíle, a mě už to fakt nebylo. Nebýt Pavlína, nejspíš vzdám.

PAVLÍNA: No jo, posledních pět kilometrů jsem ho vyloženě táhla.

PETR: Pro mě jsou osvobozující trasy přes hory, které člověka nabijí jinou a větší energií než závody městské. Třeba loni jsme si zkusili v Alpách Grossglockner Ultra Trail, který začíná a končí v Kaprunu, kam léta jezdíme, takže taky docela domácí půda. Já si dal padesát sedm kilometrů s převýšením tři a půl tisíce metrů za jedenáct hodin – když doháníte, říkáte si, že už nikdy, ale stejně je to skvělý pocit. No a Pavlína běžela trochu kratší trasu a jako vždy atakovala bednu.

Dobré je, že se můžete klidně do pětapadesáti let zlepšovat.

PETR: Přesně tak. Je naší výhodou, že jsme začali později, a zatímco někteří mí kamarádi vrcholově sportovali celé mládí a dnes jsou frustrovaní tím, jak se jim časy horší, my se každý rok o trochu posunujeme.

JAK VZNIKÁ ZÁVISLOST

Pomalů přejdeme k umění – byli jste k němu vedeni od dětství?

PAVLÍNA: Vůbec ne, ani jeden. Cestu jsme si našli sami, a možná právě proto mu tolik propadli.

Dá se říct, kdy přesně ta vašeň propukla?

PETR: To je podobné, jako byste se ptal kuřáka, kdy se z něj stal

VLASTNĚ ZÁVIDÍM ZAČÍNÁJÍCÍM SBĚRATELŮM, KTEŘÍ MAJÍ SVOBODU.

závislák – nevzpomene si, to do vás prostoupí přes podvědomí. Začnete něčím žít, začnete o tom číst, začnete za tím cestovat, a až zpětně pochopíte, že jste závislý; ačkoli ta naše závislost je asi pozitivní a kontrolovatelná.

Například já začal obrazy kupovat hlavně od svých kamarádů; výtvarníků, které mám rád i lidsky.

PETR: Otázka zní, jestli už to je závislost a skutečné sběratelství.

Od kdy je člověk sběratelem?

PETR: Podle mě od momentu, kdy si kupujete věci, o kterých ani nepřemýšlíte, že byste si je doma vystavil. Dokud lidé kupují umění proto, aby se jím obklopili, je to přirozený způsob, jak se nechat věcmi okolo sebe inspirovat.

Když si je ale začnete pořizovat proto, že vytvářejí strukturu s jinými vašimi objekty, nepopíratelně jste sběratel.

PAVLÍNA: Řekla bych, že my byli sběratelé od počátku, protože před jedenácti lety jsme bydleli v nájmu, v poměrně malém bytě, a věděli, že například obrazy nepověsíme hned – že budou viset až v domě, který jsme rekonstruovali. Když jsem ten dům mimochodem prvně viděla, vůbec jsem nepřemýšlela, jak bude vypadat uvnitř, ale přesně už věděla, že okolo schodiště budou jeden nad druhým viset obrazy jak ve francouzských salonech. A ještě než jsme se stihli nastěhovat, měli jsme víc umění, než se do toho domu vešlo.

Pořídili jste si někdy i obraz, který se vám úplně nelíbil?

PAVLÍNA: Člověk si má kupovat takové umění, které se mu líbí.

PETR: Ale taky se to u nás vyvíjelo. Posledních sedm let připravujeme projekt Kunsthalle, která má svoji sbírku, založenou na dlouhodobých zápůjčkách od soukromých sběratelů – i od nás. Tehdy jsme začali přemýšlet jako instituce a nakupovat umění jejím očima, na základě doporučení našeho odborného týmu; podstatně míň spontánně. Dělá nám radost, že bude mít instituce dílo, které ale u nás doma nikdy viset nebude, a daleko míň už nakupujeme podle čistě soukromé chuti... Vlastně závidím začínajícím sběratelům, kteří mají svobodu, před sebou bílý list a spoustu entuziasmu; to je krásný.

Uměleckou výzdobu svého obýváku občas obměňujete?

PAVLÍNA: Jednou za čas ano, děláme si doma tak trochu soukromou galerii. Nicméně jedno dílo tam máme od začátku a já před jedenácti lety prohlásila, že ho nikdy nevyměníme, za čímž si zatím stojím – je to větší obraz od Emila Filly, visící na zdánlivě nevhodném, ale podle mě perfektním místě.

Na záchodě?

PAVLÍNA: Ne, proti výstupu z výtahu.

A máte nějaký obraz na záchodě?

PAVLÍNA: Samozřejmě, na každém.

PETR: Je to místo, kde si ho máte čas soustředěně prohlížet.

Vy jste, Petře, v první řadě úspěšný byznysmen. Tím pádem věnuje umění víc času vaše manželka?

PETR: Je to společná aktivita; téma, o kterém se často a rádi bavíme. Obecně se ale snažím, aby projekty, do kterých vkládám svou energii a peníze, vedli správně lidi, a dnes je za Kunsthalle tak silný tým, že by nějaké rady nás dvou vlastně ani nepotřeboval. Jedině takhle se dá všechno zvládat: člověk si musí vybrat lidi a dát jim důvěru.

PAVLÍNA: Obdivuju Petra za to, jak si i při tom velkém objemu byznysu neustále nachází čas na sport a na umění. Ať jedeme kamkoli, pokaždé naplánujeme galerie nebo muzea a přibalíme běžecké boty. Kromě Paříže jsme si šli zaběhat v každém navštíveném městě.

Proč ne v Paříži?

PETR: To víte, dlouhé umělecké večírky.

PAVLÍNA: Navíc mám pocit, že to město není na běhání úplně příjemné.

PETR: Ale určitě je pravda, že pokud chce člověk středního věku stíhat spoustu věcí, musí si vybudovat fyzickou a pak se o ni starat. Loni se mi to, myslím, vyplatilo, protože jsme s naší bpd partners udělali spoustu velkých transakcí, fyzicky to bylo extrémně náročné a pravidelné běhání mi pomohlo.

chvíle, kdy se naučila držet pastelku, začala malovat a vzápětí vystříhovat. Až později zjistila, že kolem ní doma dost obrazů visí, a teď už dokonce studuje art jako předmět, tak uvidíme, co z ní bude.

Chtěla by jednou vystavovat v Kunsthalle?

PAVLÍNA: To ne, ale rozhodně se chce všeho zúčastnit. Po setkání s naší šéfkurátorkou Christelle Havranek před pěti lety pochopila, že výtvarničit je sice bezvadné, ale ještě lepší je být kurátorkou...

Znáte se osobně s některými slavnými světovými výtvarníky?

Vysedáváte spolu u vína?

PETR: Občas. Ještě před covidem jsme třeba měli v Londýně báječnou večeři s Ingarem Dragsetem, který působí v autorském duu Elmgreen & Dragset.

PAVLÍNA: Taky jsme je navštívili v jejich berlínském studiu, což byl fantastický zážitek.

PETR: Pak máme hezký vztah s Williamem Kentridgem, což je jihoafrický umělec, který teď bude mít velkou retrospektivu v londýnské Royal Academy of Arts – a mimochodem ho najdete taky na první výstavě u nás v Kunsthalle... Párkrát jsme si s ním mohli popovídat a je to velmi zajímavý muž, který řeší otázku lidských práv a svobody. Jeho tatínek kdysi coby právník zastupoval Nelsona Mandelu, rodina musela zemi opustit a tahle zkušenost Williama ovlivnila v životě i v tvorbě. Navíc je to téma, které má společné se všemi z nás, kteří jsme vyrůstali za totality a pořád to máme v hlavě – vždyť podle mnoha mladých trpí naše generace stihomamem, protože pořád přemýšlíme, jestli se nesvoboda nemůže vrátit... Takže s Williamem bylo vždycky zajímavé probírat i zkušenosti z období apartheidu, spousta informací pro mě byla nová. Dnes už v JAR podnikáme, takže nějaký přehled mám, ale kdysi to byl William Kentridge, kdo mi otevíral oči.

Věříte tomu, že je investice do umění moudrá?

PETR: Strašně zrádná. Spousta lidí se nás ptá, co mají kupovat, aby jednou

NAŠE JEDINÁ ROZUMNÁ RADA MŮŽE ZNÍT TAKHLE: NAKUPUJTE SRDCEM.

vydělali, ale tohle uvažování skoro nikomu nedoporučuju – protože o dobrou investici jde jen tehdy, když nutně vydělat nepotřebujete.

PAVLÍNA: Naše jediná rozumná rada může znít opravdu takhle: Nakupujte srdcem.

PETR: Investovat do umění jako do nějakého asset class se vyplatí tehdy, když utrácíte tolik peněz, že vás to neohrožuje. Ale dejme tomu, že chcete uložit nějaké peníze do umění – u předválečného nebo těsně poválečného dnes už umíme poznat, co si udrží hodnotu, ale nečekejte, že na tom nějak existenciálně vyděláte. Nárůsty cen v umění obvykle říkají jen to, nakolik ztrácí hodnotu měna. Jistý známý pražský galerista tvrdí, že jeden Filla a jeden barák na Ořechovce stojí pořád stejně, jen se ty nominální položky mění podle vývoje inflace – a na tom je velký kus pravdy.

Když při aukci oba toužíte po obraze, kdo má natolik chladnou hlavu, aby v jisté chvíli skončil s přihazováním?

PETR: Pavlína!

PAVLÍNA: Hned na první aukci nás adrenalin přemohl a přebíjeli jsme se o jeden starší obraz od Pravoslava Kotíka. Nakonec nám došlo, že jsme ho koupili přehnaně draho, ale to už neplatí; jsme šťastní, že takhle skvělý obraz máme ve sbírce. Později adrenalin odpadl, sbíráme s tím institucionálním pohledem, a stejně – když jsem naposledy dražila na aukci, mrzelo mě, že musím ustoupit a krásný obraz tam nechat. Ale ono to přebolí, protože věci, které vás inspirují, je spousta. Jednu konkrétní oželíte, přijdou další.

Dovedete své obrazy i prodávat?

PAVLÍNA: Určitá míra divestice je jednou za rok potřeba – řekneme si, že bychom třeba pět kousků mohli prodat.

PETR: Přesně tak, sbírka má mít nějaký čisticí mechanismus, protože jinak hrozí, že se sbírání zvrhne v hromadění. Navíc nemáme neomezené zdroje, takže když něco prodáme můžeme koupit dílo, které považujeme za důležité pro rozvoj sbírky. Je pravda, že řada muzeí, která žijí z veřejných peněz, neinvestuje, což vede k tomu, že staví pořád nové a nové depozitáře pro díla, která pak nikomu neukážou, ale my z veřejných peněz nežijeme...

Čím je pro vás v tuhle chvíli Kunsthalle?

PETR: Po sedmi letech příprav jsme právě došli na křižovatku. Těsně před otevřením si oba s Pavlínou uvědomujeme, že to je jako přivádět dítě k maturitě – za chvíli už bude všechno jiné. Začnou chodit lidé, střídat se výstavy a my sice budeme zlehka dohlížet a hodně podporovat, ale Kunsthalle si už dospěle půjde svým životem.

Vy se budete moci o něco víc věnovat byznysu?

PETR: To snad ani ne, protože jak říkám – snažím se, aby můj život stál na čtyřech nohách, což je rodina, sport, byznys a umění. Když jedna, nedejbože dvě nohy haprují, pořád se ještě máte oč opřít, ale pro byznys je umění hrozně inspirativní. Jeden svět znám z doporučení investičních bank, o různých analytiků a ze sofistikovaných excelových modelů, ale pak mám ještě úplně jiný svět a v něm vidím lidi, kteří mají vize, jsou intuitivní, své nápady tahají z podvědomí. Tyhle zkušenosti můžu přenášet tam a zpátky, což bych každému jen doporučil.

PAVLÍNA: Správně říkáš, že je Kunsthalle naše třetí dítě. Já jsem žena, matka, naše skutečné dvě děti ještě na samostatnou životní cestu nevykročily, Kunsthalle je prvním. Něco pro mě končí, protože cestu vždycky považuju za důležitější než cíl, ale je důležité, že se k tomu třetímu dítěti můžu neustále vracet, obdivovat ho... no a každá nová výstava bude dalším malým cílem. ●